

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Глосарій термінів
з навчальної дисципліни
"ФІНАНСОВА МАТЕМАТИКА"
для студентів напряму підготовки
6.030502 "Економічна кібернетика"
денної форми навчання**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2016**

Затверджено на засіданні кафедри економічної кібернетики.
Протокол № 11 від 31.03.2016 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: О. В. Панасенко
С. В. Прокопович

Глосарій термінів з навчальної дисципліни "Фінансова
Г 54 математика" для студентів напряму підготовки 6.030502 "Економічна кібернетика" денної форми навчання : [Електронне видання] / уклад. О. В. Панасенко, С. В. Прокопович. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 36 с.

Глосарій термінів призначено для допомоги студентам в опануванні теоретичного модуля навчальної дисципліни, а також для допомоги в роботі з іноземною (англомовною) літературою та спеціальними програмними продуктами.

Рекомендовано для студентів напряму підготовки 6.030502 "Економічна кібернетика" денної форми навчання.

Вступ

У глосарії подано визначення головних термінів, що складають теоретичну базу фінансової математики. Розглянуті терміни охоплюють усі складові частини цієї науки у її найширшому змісті. Терміни подано за абеткою.

Глосарій супроводжено двома переліками тих самих термінів російською та англійською мовами, які дозволяють використовувати його одночасно як українсько-російсько-англійський словник, із метою вивчення іноземної навчальної та наукової літератури. Також це забезпечує можливість використання на практиці для розв'язання задач фінансової математики спеціальних пакетів прикладних програм, які здебільшого є англомовними.

Словникову статтю супроводжено перекладом терміна російською та англійською мовами.

У переліках термінів англійською та російською мовами подано посилання на відповідний термін українською мовою. Посилання складаються з букви та числа, наприклад, "М.2" означає, що словникова стаття українською мовою є другою на літеру "М".

Глосарій

А

1. Актуарні розрахунки (англ. *actuarial evaluation* А.1, рос. *актуарные расчеты*) – система математичних і статистичних обчислень, що застосовують у страхуванні та відображають механізм утворення та витрачання страхового фонду в довгострокових страхових операціях, пов'язаних із тривалістю життя населення.

2. Акція (англ. *stock* А.2, рос. *акция*) – пайовий цінний папір, що підтверджує право її власника брати участь в управлінні товариством (зазвичай, за винятком привілейованих акцій), у розподілі прибутку товариства та отриманні частки майна, пропорційної його внеску у статутний капітал, у разі ліквідації цього товариства.

3. Амортизація боргу (англ. *amortization of debt* А.3, рос. *амортизация долга*) – витрати, пов'язані з погашенням боргу та виплатою відсотків за ним (обслуговування боргу), погашення боргу шляхом

періодичних виплат частини основної суми боргу (на відміну від погашення боргу разовою виплатою).

4. Англійська практика (точні відсотки з точною кількістю днів позики) (англ. *English practice* A.4, рос. *английская практика (точные проценты с точным числом дней ссуды)*) – метод відсоткових розрахунків, за якого тривалість року вважають такою, що дорівнює 365 або 366 дням, а кількість днів між датами отримання та погашення кредиту розраховують точно за календарем.

5. Антисипативний (попередній) метод нарахування відсотків (англ. *anticipating method of charging interest* A.5, рос. *антисипативный (предварительный) метод начисления процентов*) – полягає в тому, що відсотки нараховують на початку розрахункового періоду, до того ж за основу (100 %) беруть суму боргу, що підлягає погашенню.

6. Ануїтет (фінансова рента) (англ. *annuity* A.6, рос. *аннуитет*) – односпрямований грошовий потік з однаковими інтервалами часу. Будь-який елемент грошового потоку називають членом ануїтету (членом ренти), а величину постійного часового інтервалу між двома його послідовними елементами – періодом ануїтету (періодом ренти), тобто рядом послідовних платежів, здійснених через однакові проміжки часу.

7. Ануїтет безперервний (англ. *continuous annuity* A.7, рос. *аннуитет непрерывный*) – ануїтет, у якому платежі здійснюють так часто, що їх можна розглядати як безперервні.

8. Ануїтет безстроковий (англ. *perpetual annuity* A.8, рос. *аннуитет бессрочный*) – ануїтет, кількість елементів якого може бути необмежено великою.

9. Ануїтет відстрочений (англ. *deferred annuity* A.9, рос. *аннуитет отсроченный*) – ануїтет, початок першого періоду якого зрушено вправо за часовою віссю від моменту часу, на який відбувається аналіз.

10. Ануїтет змінний (англ. *variable annuity* A.10, рос. *аннуитет переменный*) – ануїтет із неоднаковими елементами.

11. Ануїтет постнумерандо (англ. *ordinary annuity* A.11, рос. *аннуитет постнумерандо*) – ануїтет, кожен елемент якого має місце в кінці відповідного періоду.

12. Ануїтет пренумерандо (англ. *annuity due* A.12, рос. *аннуитет пренумерандо*) – ануїтет, кожен елемент якого має місце на початку відповідного періоду.

13. Ануїтет терміновий (англ. *term annuity* А.13, рос. *аннуитет срочный*) – ануїтет, кількість періодів якого обмежено.

14. Ануїтет умовний (англ. *contingent annuity* А.14, рос. *аннуитет условный*) – ануїтет, виплата якого є залежною від настання деякої події (наприклад, платежі з особистого страхування).

15. Аутрайт (англ. *outright* А.15, рос. *аутпрайт*) – термінова валютна угода, яка передбачає платежі за курсом форвард у терміни, точно визначені сторонами, які беруть участь в угоді.

Б

1. Банк (англ. *bank* Б.1, рос. *банк*) – установа, яка має ліцензію на здійснення операцій із фінансовими активами, включаючи приймання вкладів, здійснення розрахунків, кредитування, емісії грошей, операцій із золотом, іноземною валютою та ін.

2. Банківський кредит (англ. *banking credit* Б.2, рос. *банковский кредит*) – кредит, що надає один суб'єкт угоди (переважно, фінансовий інститут) іншому у вигляді грошової суми.

3. Безперервні відсотки (англ. *continuous compounding* Б.3, рос. *непрерывные проценты*) – нарахування відсотків на суму, видану (отриману) у кредит, або дисконтування нарощених сум, що відбувається з частотою, за якої їх можна розглядати як безперервні.

4. Бета-коефіцієнт β (англ. *beta coefficient* Б.4, рос. *бета-коэффициент*) – кількісний показник, що оцінює зміни у прибутковості окремих акцій у зіставленні з динамікою ринкового доходу. Акції з $\beta > 1$ характеризуються як агресивні та є більш ризикованими, ніж ринок загалом. Акції з $\beta < 1$ характеризуються як захищені та є менш ризикованими, ніж ринок загалом.

5. Брутто-ставка (страховий тариф, повна премія) (англ. *gross premium* Б.5, рос. *брутто-ставка*) – виражена у гривнях плата з одиниці страхової суми або відсоткова ставка від сукупної страхової суми. Вона є основою для формування страхового фонду; до її складу входить нетто-ставка.

6. Брутто-ставка відсотка (повна ставка) (англ. *gross rate* Б.6, рос. *брутто-ставка процента*) – будь-яка відсоткова ставка, що перевищує номінальну.

В

1. Валюта (англ. *currency* В.1, рос. *валюта*) – а) грошова одиниця країни; б) кошти на рахунках, паперові гроші, монети, векселі, чеки, які використовують у міжнародних розрахунках.

2. Валюта вільно конвертована (англ. *convertible currency* В.2, рос. *валюта свободно конвертируемая*) – валюта, яку без обмежень обмінюють на будь-яку іншу іноземну валюту та вільно переказують у будь-які інші країни.

3. Валютний арбітраж (англ. *arbitration of exchange* В.3, рос. *валютный арбитраж*) – купівля та продаж цінних паперів і валюти на різних ринках, із метою отримання прибутку; здійснюють із різними фінансовими інструментами, його засновано на різниці в котируваннях на міжнародних і національних валютних ринках у результаті не погоджених коливань валютних курсів.

4. Вартість (англ. *value* В.4, рос. *стоимость*) – грошова оцінка цінності цього об'єкта.

5. Вартість внутрішня, або теоретична (англ. *intrinsic value* В.5, рос. *стоимость внутренняя, или теоретическая*) – вартість фінансового активу, розрахована шляхом дисконтування за прийнятною ставкою очікуваних надходжень, що генерують цим активом.

6. Вартість залишкова (англ. *residual value* В.6, рос. *стоимость остаточная*) – різниця між первісною (відновлювальною) вартістю основного засобу та сумою накопиченої амортизації. Це вартість активу, що залишилася до списання на витрати.

7. Вартість ліквідаційна (англ. *liquidation value* В.7, рос. *стоимость ликвидационная*) – вартість, за якою можна продати деякий актив. Термін нерідко використовують у додатку до активів ліквідованої фірми. Операція з вимушеної ліквідації активу, тобто його продаж за ліквідаційною вартістю, зазвичай пов'язана зі збитками.

8. Вартість первісна (англ. *original cost* В.8, рос. *стоимость первоначальная*) – вартість будівництва або величина витрат на придбання, доставку та встановлення основного засобу.

9. Вартість чиста приведена (англ. *net present value, NPV* В.9, рос. *стоимость чистая приведенная*) – приведена вартість пов'язаних із реалізацією проекту майбутніх чистих грошових надходжень за вирахуванням приведеної вартості первинних інвестицій.

10. Вартість чиста термінальна (англ. *net terminal value*, NTV В.10, рос. *стоимость чистая терминальная*) – майбутня вартість пов'язаних із реалізацією проекту майбутніх чистих грошових надходжень за вирахуванням майбутньої вартості первинних інвестицій. Вибір проекту за критерієм NTV дає точно такий же результат, як і в разі використання NPV-критерію.

11. Вексель (англ. *bill* В.11, рос. *вексель*) – письмове боргове зобов'язання точно встановленої законом форми, що видає позичальник (векселедавець) кредитору (векселедержателю), надає останньому право вимагати від позичальника сплати до певного терміну суми грошей, вказаної у векселі.

12. Відкладена рента (англ. *deferred annuity* В.12, рос. *отложенная рента*) – рента, термін реалізації якої відкладають на час, указаний у контракті.

13. Відсотки безперервні (англ. *continuous compounding* В.13, рос. *проценты непрерывные*) – припускають безперервне нарахування відсотків у часі в теоретичних фінансових розрахунках – відсотки, що нараховують за нескінченно малі проміжки часу.

14. Відсотки дискретні (англ. *discrete compounding* В.14, рос. *проценты дискретные*) – припускають, що нарахування відсотків здійснюють дискретно, тобто в окремі (зазвичай рівновіддалені) моменти часу, причому періодом нарахування беруть рік, півріччя, квартал, місяць.

15. Відсотки звичайні (комерційні) (англ. *ordinary interests* В.15, рос. *проценты обыкновенные (коммерческие)*) – відсотки, які визначають, виходячи з наближеної кількості днів у році, кварталі та місяці (відповідно, 360, 90, 30).

16. Відсотки прості (англ. *simple interest* В.16, рос. *проценты простые*) – нарахування відсотків протягом усього терміну кредиту на одну й ту ж величину капіталу, наданого у кредит, тобто ставку відсотка застосовують до однієї й тієї ж початкової суми протягом усього терміну позики.

17. Відсотки складні (англ. *compound interest* В.17, рос. *проценты сложные*) – нарахування відсотків, за якого нараховані відсотки на початкову суму додають до цієї суми, а в наступних періодах відсотки нараховують на вже нарощену суму. У разі використання цього методу база для нарахування відсотків постійно змінюється.

18. Відсотки точні (англ. *exact interests* В.18, рос. *проценты точные*) – відсотки, які визначають, виходячи з точної кількості днів у році (365 або 366), кварталі (від 89 до 92), місяці (від 28 до 31).

19. Відсоткова ставка (англ. *interest rate* В.19, рос. *процентная ставка*) – величина, що характеризує прибутковість кредитної угоди. Вона показує, яку частку від суми виданого кредиту буде повернуто власнику капіталу у вигляді доходу.

20. Відсоткове число (англ. *interest number* В.20, рос. *процентное число*) – чисельник показника, який використовують у фінансовій практиці для обчислення відсоткового доходу; дорівнює добутку суми, наданої у кредит, на термін кредиту у днях.

21. Відсотковий ключ (дільник) (англ. *interest divisor* В.21, рос. *процентный ключ (дивизор)*) – відношення взятої кількості днів у році до відсоткової ставки; чисельно дорівнює такій кількості грошових одиниць, із якого за цієї відсоткової ставки виходить 1 грошова одиниця доходу на день.

22. Відсоток (відсоткові гроші) (англ. *Interest* В.22, рос. *процент (процентные деньги)*) – величина доходу від надання в борг деякої грошової суми.

23. Внутрішня норма прибутковості (англ. *internal rate of return, IRR* В.23, рос. *внутренняя норма доходности*) – ставка дисконтування, використання якої забезпечує дорівненість поточної вартості очікуваних грошових відтоків і поточної вартості очікуваних грошових притоків, що в результаті дає нульову чисту приведену вартість. Синоніми: внутрішня дохідність, внутрішня окупність.

Г

1. Грант-елемент (англ. *grant element* Г.1, рос. *грант-элемент*) – добровільно упущена вигода кредитора, викликана застосуванням більш низької відсоткової ставки, ніж узята в цей момент на ринку капіталів. Грант-елемент може бути обчислений у вигляді абсолютної або відносної величини.

2. Грошовий потік (потік готівки) (англ. *cash flow* Г.2, рос. *денежный поток*) – приплив або відплив капіталу як результат діяльності за певний період. Як елемент грошового потоку може виступати дохід, витрати, прибуток, платіж та ін.

Д

1. Дата погашення (дата викупу) облігації (англ. *put date* Д.1, рос. *дата погашения (дата выкупа) облигации*) – день, коли має бути виплачено номінальну вартість облігації або ціну викупу. Дата погашення визначає термін облігації.

2. Девальвація (англ. *devaluation* Д.2, рос. *девальвация*) – офіційне зниження курсу національної валюти.

3. Девізи (англ. *paper exchanges* Д.3, рос. *девизы*) – платіжні засоби (частіше в іноземній валюті), за допомогою яких здійснюють міжнародні розрахунки; до девізів належать: перекази, чеки, акредитиви, векселі, іноземні банкноти та іноземні монети.

4. Девізний курс (англ. *rate of exchange* Д.4, рос. *девизный курс*) є зворотною величиною до обмінного курсу, він показує, скільки одиниць іноземної валюти можна отримати за одиницю вітчизняної, тобто це ціна вітчизняної валюти, виражена в одиницях іноземної валюти. Визначення обмінного курсу також називають прямим котируванням, а девізного курсу – непрямим котируванням.

5. Декурсивний метод (декурсивне нарахування відсотків) (англ. *decursive method* Д.5, рос. *декурсивный метод*) – метод відсоткових розрахунків, за якого нарахування відсотків здійснюють у кінці розрахункового періоду.

6. Депозит (англ. *deposit* Д.6, рос. *депозит*) – матеріальна цінність (зазвичай гроші або цінні папери), що вносять до державної чи комерційної установи (банку, ощадної каси, нотаріальної контори та ін.) та яка підлягає поверненню.

7. Депозитний сертифікат (англ. *certificate of deposit* Д.7, рос. *депозитный сертификат*) – письмове свідоцтво кредитної установи (банку-емітента) про депонування грошових коштів, яке засвідчує право власника на отримання після закінчення встановленого терміну суми депозиту та відсотків за ним.

8. Депорт (англ. *deport* Д.8, рос. *депорт*) – угоди, за яких купують іноземну валюту на умовах "спот" і одночасно її ж продають на умовах "форвард"; учасники угоди грають на зниження курсу цінних паперів, із метою отримання курсової різниці.

9. Дефляція (англ. *deflation* Д.9, рос. *дефляция*) – процес, що характеризується зниженням загального рівня цін в економіці.

10. Дивіденд (англ. *dividend* Д.10, рос. *дивиденд*) – частина прибутку компанії, що припадає на одну акцію та яку розподіляють серед акціонерів компанії.

11. Дивізор (відсотковий ключ) (англ. *interest divisor* Д.11, рос. *дивизор*) – відношення взятої кількості днів у році до відсоткової ставки; чисельно дорівнює такій кількості грошових одиниць, із якої за цієї відсоткової ставки виходить 1 грошова одиниця доходу на день.

12. Дисконт (англ. *discount* Д.12, рос. *дисконт*) – а) дохід, отриманий за обліковою ставкою; б) відсоток, що стягує банк за обліку векселів; в) власне облікова ставка; г) знижка (наприклад, із ціни товару, кінцевої суми боргу тощо).

13. Дисконтний множник (англ. *discount factor* Д.13, рос. *дисконтный множитель*) – показник, що характеризує, у скільки разів початкова сума позики менша від нарощеної суми. Коефіцієнт, що показує яку частку становить початкова сума позики в остаточній величині боргу (нарощеній сумі).

14. Дисконтування (англ. *discounting* Д.14, рос. *дисконтирование*) – процес, зворотний нарощенню, у якому задано очікувану в майбутньому суму до отримання та ставку.

15. Дисконтування банківське (англ. *bank discounting* Д.15, рос. *дисконтирование банковское*) – ґрунтується на використанні облікової ставки, тобто відсотки за користування позикою нараховують на суму, що підлягає сплаті в кінці терміну позики.

16. Дисконтування математичне (англ. *mathematical discounting* Д.16, рос. *дисконтирование математическое*) – дисконтування, здійснюване за відсотковою ставкою. Математичне дисконтування – вид дисконтування, що становить розв'язання задачі, зворотної до нарощення початкової позики.

17. Дисконт-фактор (англ. *discount-factor* Д.17, рос. *дисконт-фактор*) – відношення початкової грошової суми до суми, отриманої в результаті фінансової операції з початковою грошовою сумою.

18. Дискретні ренти (англ. *gale* Д.18, рос. *дискретные ренты*) – ренти, за якими платежі здійснюють у певні терміни (рік, кілька разів на рік або терміни, що перевищують рік).

Е

1. Еквівалентна відсоткова ставка (англ. *equivalent interest rate* Е.1, рос. *эквивалентная процентная ставка*) – ставка, що забезпечує такий же фінансовий результат, як і під час використання альтернативної відсоткової ставки.

2. Ефективна відсоткова ставка (англ. *effective rate* Е.2, рос. *эффективная процентная ставка*) – ставка, що відображає реальний дохід від комерційної угоди, тобто ставка, за якої фактично було нараховано відсотки на початкову суму.

І

1. Інвестиційний проект (англ. *investment project* І.1, рос. *инвестиционный проект*) – сукупність інвестицій і доходів, що генеруються ними.

2. Інвестиція (англ. *investment* І.2, рос. *инвестиция*) – укладення капіталу на довгостроковій основі.

3. Інвестор (англ. *investor* І.3, рос. *инвестор*) – юридична або фізична особа, що робить інвестицію, із метою отримання доходу в майбутньому.

4. Індекс (англ. *index* І.4, рос. *индекс*) – відносна величина, що характеризує співвідношення двох значень показника, який описує одне й те саме явище.

5. Індекс купівельної спроможності грошей (англ. *purchasing power index* І.5, рос. *индекс покупательной способности денег*) – величина, зворотна індексу цін.

6. Індекс рентабельності (англ. *profitability index* І.6, рос. *индекс рентабельности*) – відношення величини чистого приведенного доходу до величини стартових інвестицій, що характеризує ефективність інвестиційних укладень.

7. Індекс цін (англ. *price index* І.7, рос. *индекс цен*) – відношення вартості певного набору товарів і послуг у цей період до вартості того ж набору в деякому базовому періоді.

8. Інфляційна премія (англ. *inflation premium* І.8, рос. *инфляционная премия*) – коригування ставки відсотків для компенсації знецінення грошей; додатковий дохід на цінні папери, що установлюють, із метою компенсації їхнім власникам очікуваного збитку від інфляції.

9. Інфляція (англ. *inflation* I.9, рос. *инфляция*) – процес, який характеризується підвищенням загального рівня цін в економіці, що, відповідно, є свідченням зниження купівельної спроможності грошей.

10. Іпотека (англ. *mortgage* I.10, рос. *ипотека*) – застава підприємства, будови, будівлі, споруди, іншого об'єкта, безпосередньо пов'язаного із землею, разом із земельною ділянкою або правом користування ним. Під заставу нерухомості банк видає іпотечну позику, яку часто називають також іпотекою.

К

1. Касова угода (англ. *cash transaction* K.1, рос. *кассовая сделка*) – а) один із видів операцій із цінними паперами, що здійснюються на фондових біржах. Особливість касової угоди полягає в тому, що цінні папери оплачують і передають покупцеві, переважно, у день укладання угоди (або після закінчення одного-трьох, в окремих випадках – до семи днів); б) різновид валютних операцій на валютних ринках (див. Своп).

2. Квота валюти (англ. *allocation of currency* K.2, рос. *квота валюты*) – співвідношення курсу двох валют, одна з яких є "основою квоти", тобто валюта, щодо якої здійснюються валютні розрахунки. Валюту, курс якої визначають щодо "основи квоти", називають "валютою квоти".

3. Коефіцієнт беззбитковості (англ. *break-even load factor* K.3, рос. *коэффициент безубыточности*) – показник, що характеризує необхідну кількість одиниць реалізованої продукції або послуг для відшкодування здійснених постійних витрат.

4. Коефіцієнт ефективності інвестицій (англ. *investment efficiency factor* K.4, рос. *коэффициент эффективности инвестиций*) – співвідношення середньорічного прибутку та середньої величини інвестицій.

5. Коефіцієнт нарощення ренти (англ. *future value annuity factor* K.5, рос. *коэффициент наращивания ренты*) – показує, у скільки разів нарощена сума ренти більша від першого члена ренти.

6. Коефіцієнт погашення заборгованості (англ. *repayment factor* K.6, рос. *коэффициент погашения задолженности*) – показує, яку частку залишку боргу разом із нарахованими відсотками має бути сплачено в цей період.

7. Коефіцієнт приведення ренти (англ. *present value annuity factor* K.7, рос. *коэффициент приведения ренты*) – показує скільки рентних платежів міститься в сучасній величині.

8. Конверсія валюти (англ. *switching currency* К.8, рос. *конверсия валюты*) – обмін однієї валюти на іншу за чинним валютним курсом.

9. Конверсія позики (англ. *debt conversation* К.9, рос. *конверсия займа*) – зміна початкових умов позики (відсотків, терміну погашення, терміну купонних виплат).

10. Конверсія рент (англ. *annuities conversion* К.10, рос. *конверсия рент*) – зміна умов виплати ренти, тобто часткова або повна зміна початкових параметрів ренти, що приводить до утворення нової ренти і, отже, до зміни фінансових результатів угоди.

11. Консолідація платежів (англ. *payments consolidation* К.11, рос. *консолидация платежей*) – об'єднання декількох платежів в один зі встановленням єдиного терміну погашення.

12. Консолідація рент (англ. *annuities consolidation* К.12, рос. *консолидация рент*) – об'єднання декількох рент в одну, засноване на принципі фінансової еквівалентності.

13. Короткострокові позички (англ. *short-term loan* К.13, рос. *краткосрочные ссуды*) – позички, що надають на термін до одного року з одноразовим нарахуванням відсотків.

14. Котирування валюти (англ. *currency quotation* К.14, рос. *котировка валюты*) – установлення курсів валют. Розрізняють пряме та непряме котирування. За прямого котирування курс валюти показує, скільки одиниць національної валюти необхідно заплатити за одну, 10 або 100 одиниць іноземної валюти. За непрямого котирування визначають, скільки одиниць іноземної валюти можна отримати за одну, 10 або 100 одиниць національної валюти. Повне котирування передбачає визначення курсу покупця (купівлі) і курсу продавця (продажу), згідно з якими банки купують і продають валюту. Одиницю нижчого розряду встановленого котирування називають пунктом.

15. Кросс-курс (перехресний курс) (англ. *cross rate* К.15, рос. *кросс-курс*) – співвідношення між двома валютами, яке визначають на основі курсу цих валют щодо будь-якої третьої валюти.

16. Купон (англ. *coupon* К.16, рос. *купон*) – частина цінного паперу у вигляді відривного талона, що містить право на отримання суми відсотків після настання терміну, зазначеного в талоні.

17. Купонна прибутковість (англ. *coupon yield* К.17, рос. *купонная доходность*) – відсотковий дохід від номіналу облігації, який указаний на цінному папері та який емітент зобов'язаний сплатити за кожним купоном.

18. Купонна відсоткова ставка (норма облігації) (англ. *coupon rate* К.18, рос. *купонная процентная ставка*) – відношення суми, що виплачують за рік (сума відсотків) до номіналу, виражене у відсотках.

19. Курс облігації (англ. *bond rate* К.19, рос. *курс облигации*) – купівельна ціна облігації в розрахунку на 100 грошових одиниць її номіналу.

20. Курсова вартість акції (курс акції) (англ. *share price* К.20, рос. *курсовая стоимость акции*) – ціна акції, що складається на фондовому ринку під час її купівлі або продажу.

Л

1. Лізинг (англ. *leasing* Л.1, рос. *лизинг*) – довгострокова оренда машин та устаткування на термін від 3 до 20 років і більше, куплених орендодавцем для орендаря за збереження права власності на них за орендодавцем на весь термін договору.

2. Ліквідність (англ. *liquidity* Л.2, рос. *ликвидность*) – здатність будь-якого активу трансформуватися у грошові кошти в ході передбаченого виробничо-технологічного процесу. Ступінь ліквідності визначають за тривалістю періоду часу, протягом якого ця природна (тобто невимущена) трансформація може бути здійснена.

3. Лінія капіталу (англ. *capital line* Л.3, рос. *линия капитала*) – співвідношення, яке пов'язує показники ефективності цінних паперів, що становлять інвестиційний портфель і ступінь ризику портфеля.

4. Ломбардний кредит (англ. *collateral credit* Л.4, рос. *ломбардный кредит*) – короткостроковий кредит під заставу легко реалізованого рухомого майна.

М

1. Майбутня вартість (англ. *future value* М.1, рос. *будущая стоимость*) – сума інвестованих у теперішній момент коштів, на яку вони мають перетворитися через певний проміжок часу, ураховуючи певну ставку відсотка.

2. Майбутня вартість грошового потоку (англ. *future value of cashflow* М.2, рос. *будущая стоимость денежного потока*) – сума всіх нарощених елементів цього потоку.

3. Маржа (англ. *margin* М.3, рос. *маржа*) – величина, що виражає різницю між двома певними показниками (наприклад, між ціною покупця та продавця). Зокрема, за допомогою маржі можна характеризувати плавну відсоткову ставку, коли фіксується сама ставка, а змінюється в часі її база та маржа – величина (постійна або змінна) надбавки до бази. Крім того, під маржею розуміють гарантійний внесок у терміновій біржовій торгівлі.

4. Маржинальна (гранична) вартість капіталу (англ. *marginal cost of capital* М.4, рос. *маргинальная (предельная) стоимость капитала*) – зміна в загальній сумі прибутку від величини інвестицій, необхідних для задоволення вимоги інвестора, ураховуючи нові інвестиції та їхні структури.

5. Метод лінійної інтерполяції (англ. *method of proportional parts* М.5, рос. *метод линейной интерполяции*) – математичний метод, який дозволяє визначити величину відсоткової ставки, що забезпечує досягнення заздалегідь обумовлених фінансових результатів.

6. Множник нарощення (англ. *accumulation factor* М.6, рос. *множитель наращення*) – величина, яка показує, у скільки разів зріс початковий капітал, характеризує майбутню вартість однієї грошової одиниці через кілька відсоткових періодів, виходячи зі ставки нарощення за період.

7. Модель змінного зростання (англ. *multiple-growth model* М.7, рос. *модель переменного роста*) – модель оцінювання фінансового активу, виходячи із припущення про нерівномірність зростання генерованого ним доходу в різні періоди часу (зазвичай застосовують у додатку до акцій).

8. Модель нульового зростання (англ. *zero-growth model* М.8, рос. *модель нулевого роста*) – модель оцінювання фінансового активу, виходячи із припущення про незмінність генерованого ним доходу.

9. Модель постійного зростання (англ. *constant-growth model* М.9, рос. *модель постоянного роста*) – модель оцінювання фінансового активу, виходячи із припущення про сталість темпу приросту генерованого ним доходу (найчастіше застосовують у додатку до акцій).

10. Модифікована мінливість (англ. *modified variability* М.10, рос. *модифицированная изменчивость*) – показник, що характеризує ступінь еластичності (реакції) ціни облігації за незначних змін величини відсоткової ставки на грошових ринках.

Н

1. Нарощена сума (англ. *accumulated value, amount* Н.1, рос. *наращенная сумма*) – сума початкового капіталу та нарахованих на нього відсотків, отримана в результаті здійснення процесу нарощення.

2. Нарощена сума ренти (нарощена сума потоку платежів) (англ. *future value annuity* Н.2, рос. *наращенная сумма ренты*) – сума всіх членів потоку платежів із нарахованими на них відсотками на кінець терміну ренти, тобто на дату останньої виплати.

3. Нарощення (англ. *accumulation, accretion* Н.3, рос. *наращение*) – фінансова операція, за якої відбувається розрахунок майбутньої вартості сьогоденної інвестиції за заданого терміну та відсоткової ставки.

4. Нетто-ставка (англ. *net premium* Н.4, рос. *нетто-ставка*) – величина, що визначає необхідну суму, яку стягують зі страхувальника для покриття страхового відшкодування; вона також включає суми необхідні для покриття накладних витрат.

5. Німецька практика (звичайні відсотки з наближеною кількістю днів позики) (англ. *German practice* Н.5, рос. *германская практика (обыкновенные проценты с приближенным числом дней ссуды)*) – метод відсоткових розрахунків, за якого термін позики, що не дорівнює цілому числу років, визначають у неповному році кількістю місяців по 30 днів у кожному, починаючи з моменту видачі позики й до моменту її погашення, і точним числом днів позички в неповному місяці; тривалість року визначають, виходячи із приблизної кількості днів у році – 360, кварталі – 90, місяці – 30.

6. Номінальна вартість акції (англ. *face value of a stock* Н.6, рос. *номинальная стоимость акции*) – зазначена на акції ціна, за якою її продають за первинного розміщення акціонерного капіталу.

7. Номінальна вартість облігації (англ. *face value of a bond* Н.7, рос. *номинальная стоимость облигации*) – зазначена на облігації грошова сума, яку позичальник зобов'язується повернути її власникові після закінчення терміну облігації.

8. Номінальна відсоткова ставка (англ. *nominal interest rate* Н.8, рос. *номинальная процентная ставка*) – передбачена кредитною угодою річна відсоткова ставка за умови нарахування відсотків кілька разів на рік.

9. Норма прибутку (англ. *rate of return* Н.9, рос. *норма прибыли*) – відношення прибутку до вихідного капіталу, що становить джерело генерування цього прибутку (найчастіше вимірюють у відсотках). У фінансових обчисленнях норму прибутку нерідко називають дохідністю.

10. Нульовий купон (англ. *zero-coupon* Н.10, рос. *нулевой купон*) – дохід від облігації, який утворюється в результаті різниці між ціною продажу та сумою, яку виплачують власнику облігації в момент погашення.

О

1. Об'єкти та предмети страхування (англ. *objects and subjects of insurance* О.1, рос. *объекты и предметы страхования*) – матеріальні цінності, що підлягають страхуванню, а в особистому страхуванні – життя, здоров'я та працездатність страхувальника.

2. Облігація (англ. *bond* О.2, рос. *облигация*) – цінний папір, що засвідчує внесення її власником грошових коштів емітенту та зобов'язання останнього відшкодувати йому номінальну вартість облігації в заздалегідь установлений термін зі сплатою фіксованого відсотка.

3. Облік векселя (англ. *bill discounting* О.3, рос. *учет векселя*) – купівля векселя у власника до настання терміну оплати за ціною, меншою від тієї суми, яку має бути виплачено за векселем у кінці терміну.

4. Облікова ставка (англ. *bank-rate* О.4, рос. *учетная ставка*) – ставка, яку використовують для обліку векселів в антисипативному методі нарахування відсотків і знаходженні сучасної величини, а також як відсоткову ставку Центрального банку.

5. Обмінний курс (англ. *rate of exchange* О.5, рос. *обменный курс*) – показує, скільки одиниць вітчизняної валюти можна отримати в обмін на одиницю іноземної, тобто це ціна іноземної валюти, виражена в одиницях вітчизняної валюти.

6. Овердрафт (англ. *overdraft* О.6, рос. *овердрафт*) – форма короткострокового кредиту, надання якого здійснюють списанням коштів за рахунком клієнта банку (понад залишку на рахунку), у результаті чого утворюється дебетове сальдо. Овердрафт використовують, коли величина платежу перевищує залишок коштів на рахунку клієнта. Зазвичай між банком і клієнтом укладають угоду про максимальну суму, інші умови надання кредиту, порядок погашення. На погашення заборгованості спря-

мовують усі суми, які зараховують на поточний рахунок клієнта, тому обсяг кредиту змінюється в міру надходження коштів. Відсотки стягують за наявними або погодженими ставками. Право користуватися овердрафтом надають найнадійнішим клієнтам. Овердрафт відрізняється від звичайних позичок тим, що на погашення заборгованості спрямовують усі суми, що надходять на поточний рахунок клієнта.

7. Операційний леверидж (важіль) (англ. *operating leverage* O.7, рос. *операционный леверидж (рычаг)*) – показник, що дозволяє визначити залежність між темпом приросту (зниження) прибутку та темпом приросту (зниження) виручки від реалізації продукції.

8. Операційний лізинг (англ. *operating lease* O.8, рос. *операционный лизинг*) – оренда машин та устаткування, термін якої менший від амортизаційного періоду устаткування.

9. Опуклість облігації (англ. *convexity* O.9, рос. *выпуклость облигации*) – показник, що характеризує реакцію ціни облігації на значні зміни відсоткової ставки на ринку капіталів.

10. Оцінювання облігації (англ. *bond rating* O.10, рос. *оценка облигации*) – процес визначення ринкової вартості цінного паперу.

П

1. Параметри облігації (англ. *options bonds* П.1, рос. *параметры облигации*) – показники, що характеризують облігацію: номінальна ціна, викупна ціна в разі, якщо вона відрізняється від номінальної, норма прибутковості, терміни виплати відсотків.

2. Перекладний вексель (тратта) (англ. *bill of exchange (draft)* П.2, рос. *переводной вексель*) – письмовий наказ кредитора (трасанта) позичальнику (трасату) про сплату суми, визначеної у векселі, третій особі (ремітенту) або пред'явнику, якщо вексель на пред'явника.

3. Період нарахування відсотків (англ. *interest-paying period* П.3, рос. *период начисления процентов*) – інтервал часу, до якого належить (застосовується) відсоткова ставка.

4. Період ренти (англ. *annuity period* П.4, рос. *период ренты*) – інтервал часу між двома сусідніми рентними платежами.

5. Підприємницький ризик (англ. *business risk* П.5, рос. *предпринимательский риск*) – ризик, пов'язаний з діяльністю компанії; обумовлений характером бізнесу компанії.

6. Повна дохідність інвестицій (англ. *yield to maturity* П.6, рос. *полная доходность инвестиций*) – мінімальна розрахункова річна ставка відсотків, у разі використання якої всі капіталізовані доходи складуть суму не меншу, ніж сума інвестицій.

7. Попередні (форвардні) валютні угоди (англ. *forward currency transactions* П.7, рос. *предварительные (форвардные) валютные сделки*) – угоди, що передбачають купівлю однієї валюти за іншу за курсом, зафіксованим у момент угоди.

8. Портфель цінних паперів (англ. *investment portfolio* П.8, рос. *портфель ценных бумаг*) – набір цінних паперів, що перебувають у розпорядженні інвестора.

9. Потік платежів (англ. *cash flow* П.9, рос. *поток платежей*) – ряд послідовних виплат і надходжень. Виплати подають від'ємними величинами, а надходження – додатними.

10. Поточна вартість (англ. *present value, PV* П.10, рос. *текущая стоимость*) – вартість майбутніх надходжень грошей, зарахована до поточного моменту, або проекція планованих до отримання грошей через певний проміжок часу за певної відсоткової ставки, на цей момент часу.

11. Поточна прибутковість облігації (англ. *current profitability of bonds* П.11, рос. *текущая прибыльность облигации*) – характеризує річний відсоток, який виплачують на вкладений капітал, тобто на суму, сплачену під час придбання облігації.

12. Практика розрахунку простих відсотків (англ. *practice the calculation of simple interest* П.12, рос. *практика расчета простых процентов*) розрізняє три варіанти розрахунку: 1) точні відсотки з точною кількістю днів позички (англійська або британська практика); 2) звичайні відсотки з точною кількістю днів позички (французька практика); 3) звичайні відсотки з наближеною кількістю днів позички (німецька практика).

13. Приблизна кількість днів позички (англ. *approximate number of the loan days* П.13, рос. *приблизительное число дней ссуды*) – тривалість періоду нарахування визначають приблизно, уважаючи, що в місяці 30 днів.

14. Прибутковість фінансового активу (англ. *return on assets* П.14, рос. *доходность финансового актива*) – відносний показник, який розраховують відношенням деякого доходу, що генерує цей актив, із величиною вихідної інвестиції в нього.

15. Прибуток чистий (англ. *net profit* П.15, рос. *прибыль чистая*) – прибуток, доступний до розподілу серед власників.

16. Приведена (сучасна) величина ренти (англ. *current value of the rent* П.16, рос. *приведенная (современная) величина ренты*) – один з узагальнювальних показників ренти: сума всіх членів ренти, зменшених (дисконтованих) на величину відсоткової ставки на певний момент часу, що збігається з початком потоку платежів або передує йому; показує, яку суму слід було б мати спочатку, щоб, розподіливши її на однакові внески, на які б нараховували встановлені відсотки протягом терміну ренти, можна було б забезпечити отримання нарощеної суми.

17. Приведена вартість (англ. *current value* П.17, рос. *приведенная стоимость*) – величина, знайдена в результаті процесу дисконтування. Оцінює величину, очікувану до отримання в майбутньому, із позиції моменту, до якого здійснюють приведення (дисконтування).

18. Приведена вартість грошового потоку (англ. *current value of cash flow* П.18, рос. *приведенная стоимость денежного потока*) – сума всіх дисконтованих елементів цього потоку.

19. Принцип нерівноцінності грошей (англ. *inequality of money principle* П.19, рос. *принцип неравноценности денег*) – гроші, які належать до різних моментів часу, мають різну поточну вартість.

20. Принцип ринкової рівноваги фондового ринку (англ. *the principle of market equilibrium stock market* П.20, рос. *принцип рыночного равновесия фондового рынка*) – поняття засноване на тому, що всі цінні папери, які обертаються на ринку, є в будь-який час у продажу та, крім того, адміністрація фондових бірж передбачає ряд заходів, спрямованих на зменшення розриву в цінах попиту та пропозиції.

Р

1. Реальні інвестиції (англ. *real investment* Р.1, рос. *реальные инвестиции*) – фінансові вкладення в рухоме й нерухоме майно: будівлі та споруди, машини й обладнання, транспортні засоби, обчислювальну техніку, а також витрати на геологорозвідувальні роботи.

2. Реінвестування (англ. *reinvestment* Р.2, рос. *реинвестирование*) – неодноразове повторення процесу інвестування суми депозиту разом із нарахованими на неї в попередньому періоді відсотками. Укладання доходів у певний проект виробничого або фінансового

характеру з наміром отримати на них надалі додатковий дохід. Купівля додаткових цінних паперів на відсотки та дивіденди від уже наявних інвестицій у цінні папери або нових цінних паперів на виручку від реалізації або погашення після настання терміну цінних паперів, що раніше належали інвестору. Цей термін зазвичай застосовують щодо номінальної вартості облігацій, за якою здійснюють погашення, або відсотків, що нараховують. Оскільки основний час погашення облігацій і відсоткових купонів за ними – 1 січня та 1 липня, – то на ці ж дати, переважно, припадає й підвищений попит, пов'язаний із реінвестуванням капіталу.

3. Рента *p*-термінова (англ. *p-terms annuity* P.3, рос. *рента p-срочная*) – рента, що передбачає *p* однакових платежів у році.

4. Рента вірна (англ. *absolute rent* P.4, рос. *рента верная*) – рента, члени якої підлягають безумовній виплаті.

5. Рента змінна (англ. *variable annuity* P.5, рос. *рента переменная*) – потік послідовних платежів, члени якого не є постійними величинами.

6. Рента негайна (англ. *immediate annuity* P.6, рос. *рента немедленная*) – рента, термін якої починається негайно.

7. Рента постійна (англ. *permanent rent* P.7, рос. *рента постоянная*) – рента з однаковими членами.

8. Рента постнумерандо (звичайна рента) (англ. *ordinary annuity* P.8, рос. *рента постнумерандо (обычная рента)*) – рента, у якій платежі здійснюють у кінці відповідних періодів (року, півріччя, кварталу тощо).

9. Рента пренумерандо (англ. *annuity due* P.9, рос. *рента пренумерандо*) – рента, у якій платежі здійснюють на початку відповідних періодів (року, півріччя, кварталу тощо).

10. Рента умовна (англ. *imputed rent* P.10, рос. *рента условная*) – рента, виплата членів якої залежить від настання деякої випадкової події.

11. Ренти змішані (англ. *hybrid annuity* P.11, рос. *ренты смешанные*) – метод нарахування відсоткових платежів у фінансових рентах, який поєднує нарахування відсотків за цілі річні періоди за ставкою складних відсотків, а на платежі, що вносять протягом року, – за ставкою простих відсотків.

12. Репорт (англ. *report* P.12, рос. *репорт*) – угода, за якою відбувається продаж валюти на умовах "спот" з одночасною її купівлею на умовах "форвард".

13. Рівняння еквівалентності (англ. *equivalence equation* P.13, рос. *уравнение эквивалентности*) – рівняння, у якому суму замінюваних платежів, приведених до якогось одного моменту часу, прирівнюють до суми платежів за новим зобов'язанням, приведених до тієї ж дати. Використовують у разі зміни умов контракту.

14. Річна рента (англ. *annual rent* P.14, рос. *годовая рента*) – рента, за якою платежі здійснюють раз на рік.

С

1. Своп (англ. *swap* C.1, рос. *своп*) – валютна операція, за якою відбувається одночасна купівля та продаж іноземної валюти на приблизно однакові суми за умови розрахунків за ними на різні дати.

2. Середнє квадратичне відхилення (англ. *standard deviation* C.2, рос. *среднее квадратическое отклонение*) – статистичний показник, що характеризує ступінь розсіювання (варіації) випадкових величин від їхньої середньої величини.

3. Сила зростання (англ. *increase force* C.3, рос. *сила роста*) – відносний приріст нарощеної суми до нарощеної суми за нескінченно малий проміжок часу.

4. Споживчий кредит (англ. *consumer loan* C.4, рос. *потребительский кредит*) – кредит, який надає банк, фінансова компанія або роздрібний торговець окремому індивідууму на споживчі цілі.

5. Спот (англ. *spot* C.5, рос. *спот*) – умови розрахунків, за яких оплату здійснюють негайно; у валютних операціях умови "спот" означають розрахунок на другий день після укладення угоди або в межах двох робочих днів.

6. Спред (англ. *spread* C.6, рос. *спред*) – а) різниця між валютним курсом попиту та пропозиції; б) різниця між ціною, вирученою за цінні папери емітентом, і ціною, сплаченою за них інвестором.

7. Ставка (англ. *rate* C.7, рос. *ставка*) – відношення відсоткових грошей, сплачених (отриманих) за одиницю часу (зазвичай за рік), до деякого базового капіталу, виражене в десяткових дробах або у відсотках.

8. Ставка відсоткова номінальна (англ. *nominal interest rate* C.8, рос. *ставка процентная номинальная*) – вихідна базова (переважно, річна) відсоткова ставка, що вказують в угодах. Прибутковість, що виражається цією ставкою, не скореговано на інфляцію.

9. Ставка відсоткова змінна (англ. *floating interest rate* С.9, рос. *ставка процентная плавающая*) – відсоткова ставка, розмір якої переглядають протягом часу нарахування відсотків.

10. Ставка відсоткова позитивна (англ. *positive interest rate* С.10, рос. *ставка процентная положительная*) – будь-яка ставка, за якої буде відбуватися реальне збільшення вартості капіталу за цього індексу інфляції.

11. Ставка відсоткова реальна (англ. *real interest rate* С.11, рос. *ставка процентная реальная*) – відсоткова ставка, що нараховують в умовах елімінування впливу інфляції. Реальна відсоткова ставка завжди менша від номінальної за рахунок негативного впливу інфляції.

12. Ставка дисконтування (англ. *discount rate* С.12, рос. *ставка дисконтирования*) – ставка, яку використовують для розрахунку приведеної вартості. Як ставку дисконтування можна використовувати як облікову, так і відсоткову ставки.

13. Ставка ефективна (англ. *effective rate* С.13, рос. *ставка эффективная*) – річна ставка складних відсотків, що забезпечує той же фінансовий результат, що й нарахування відсотків кілька разів на рік за номінальною ставкою, поділеною на кількість періодів нарахування.

14. Ставка інвестування (інвестиційна прибутковість) (англ. *investment rate* С.14, рос. *ставка инвестирования*) – відсоткова ставка, що характеризує ефективність інвестування, тобто віддачу на вкладений капітал.

15. Ставка купонна (англ. *coupon rate* С.15, рос. *ставка купонная*) – відсоткова ставка, що визначає періодичний дохід за облігацією, яку оголошують під час емісії.

16. Ставка нарощення (англ. *accrual rate* С.16, рос. *ставка наращення*) – ставка, яку використовують для розрахунку майбутньої вартості.

17. Ставка номінальна (англ. *nominal rate* С.17, рос. *ставка номинальная*) – річна ставка складних відсотків j за кількості періодів нарахування на рік m . Тоді за кожен період відсотки нараховують за ставкою j/m .

18. Ставка погашення боргу (англ. *loan repayment rate* С.18, рос. *ставка погашения долга*) – показник, що характеризує величину частки виплати основного боргу в певний період.

19. Ставка порівняння (англ. *comparison rate* С.19, рос. *ставка сравнения*) – показник, який використовують для порівняння вигідності альтернативних комерційних контрактів.

20. Ставка розміщення облігації (англ. *placement rate bonds* C.20, рос. *ставка помещения облигации*) – показник повної дохідності облігації; є розрахунковою величиною і в явному вигляді на ринку цінних паперів не виступає.

21. Ставки еквівалентні (англ. *equivalent rate* C.21, рос. *ставки эквивалентные*) – ставки, що приводять до одного фінансового результату за єдиного первинного капіталу й терміну інвестування.

22. Страхова відповідальність (страхове покриття) (англ. *insurance liability (insurance coverage)* C.22, рос. *страховая ответственность (страховое покрытие)*) – обов'язок страховика виплатити страхове відшкодування або страхову суму за умови настання страхового випадку.

23. Страховий тариф (англ. *underwriting rate* C.23, рос. *страховой тариф*) – відсоткова ставка від страхової суми або плата з одиниці страхової суми. Страховий тариф включає нетто-ставку, що складається із суми страхового відшкодування та накладних витрат страховика (організаційних витрат, оренди приміщення, оплати праці, доходу страховика).

24. Страховик (англ. *insurer, assurer* C.24, рос. *страховщик*) – спеціалізована організація, що займається страховою діяльністю.

25. Страхувальник (англ. *insurant* C.25, рос. *страхователь*) – фізична або юридична особа, яка сплачує страхові внески та вступає в конкретні страхові відносини зі страховиком.

26. Страхування (англ. *insurance* C.26, рос. *страхование*) – система фінансових компенсацій у разі виникнення несприятливих обставин (страхового випадку) в обмін на регулярну сплату певних сум (страхової премії), із яких утворюється компенсаційний фонд; розміри премії розраховують на основі даних про ймовірності настання страхового випадку.

27. Строкова сплата (англ. *discharge of a debt* C.27, рос. *срочная уплата*) – грошова сума, призначена для погашення частини основного боргу та поточних відсотків за ним за певний період часу.

28. Сучасна величина потоку платежів (англ. *present value of cash flow* C.28, рос. *современная величина потока платежей*) – сума всіх його членів, дисконтованих (приведених) на деякий момент часу, що збігається з початком потоку платежів або передує йому.

Т

1. Таблиця смертності (англ. *mortality table* Т.1, рос. *таблица смертности*) – таблиця, розрахована на основі статистичних даних, яка характеризує залежність смертності населення від віку; використовують в актуарних розрахунках.

2. Термін облігації (англ. *term bond* Т.2, рос. *срок облигации*) – середньозважена величина, яка визначає середній термін всіх виплат за облігаціями.

3. Термін окупності інвестицій (період окупності) (англ. *pay back period* Т.3, рос. *срок окупаемости инвестиций*) – тривалість періоду, протягом якого сума чистих доходів, дисконтованих на момент завершення інвестицій, дорівнює сумі приведених на цей же момент інвестицій.

4. Термін ренти (англ. *term annuity* Т.4, рос. *срок ренты*) – час від початку реалізації ренти до моменту нарахування останнього платежу.

5. Точна кількість днів позички (англ. *exact day interest* Т.5, рос. *точное число дней ссуды*) – тривалість періоду нарахування визначають за точною кількістю днів позички.

6. Точний відсоток (англ. *exact interest* Т.6, рос. *точный процент*) – у цьому разі тривалість визначають, виходячи з точної кількості днів, для року рахують як 365 або 366, кварталу – від 89 до 92, місяця – від 28 до 31.

Ф

1. Фінансовий актив (англ. *financial asset* Ф.1, рос. *финансовый актив*) – документ, що підтверджує право власника на частину власності або прибутку фірми, яка випустила документ; грошові кошти.

2. Фінансовий леверидж (важіль) (англ. *financial leverage* Ф.2, рос. *финансовый левередж (рычаг)*) – показник, що дозволяє визначити залежність між часткою боргових зобов'язань у структурі інвестиційного капіталу та величиною прибутку.

3. Фінансовий лізинг (англ. *financial leasing* Ф.3, рос. *финансовый лизинг*) – угода, яка передбачає виплату протягом періоду своєї дії сум, що покривають повну вартість амортизації взятого в оренду обладнання або більшу її частину, а також прибуток орендодавця.

4. Фінансовий ризик (англ. *financial risk* Ф.4, рос. *финансовый риск*) – ризик інвестора, що залежить від зміни ринкової ставки доходу на вкладений капітал.

5. Форвардні очки (англ. *forward points* Ф.5, рос. *форвардные очки*) – відображають різницю відсоткових ставок двох валют. Форвардні очки додають до касового курсу "спот" або віднімають від нього, щоб отримати форвардний курс.

6. Форфейтинг (англ. *forfeiting* Ф.6, рос. *форфейтинг*) – форма трансформації комерційного кредиту в банківський; реалізують шляхом обліку векселів, отриманих продавцем товару від покупця. Форфейтна кредитна операція (операція "а форфе") – операція, у якій беруть участь продавець, покупець і банк-кредитор. Покупець виписує продавцю комплект векселів на суму вартості товару плюс відсотки за кредит, терміни векселів рівномірно розподілено в часі. Продавець одразу ж ураховує портфель векселів у банку без права обороту на себе. Банк, форфетуючи угоду, бере весь ризик на себе.

7. Французька практика (звичайні відсотки з точною кількістю днів позички) (англ. *French practice* Ф.7, рос. *французская практика (обыкновенные проценты с точным числом дней ссуды)*) – метод відсоткових розрахунків, за якого тривалість року уважають (беруть) такою, що дорівнює 360 дням, а кількість днів між датами отримання та погашення кредиту розраховують як різницю календарних днів.

Х

1. Хеджування (захист від ризиків) (англ. *hedge* Х.1, рос. *хеджирование*) – у валютних операціях страхування від можливих утрат, пов'язаних зі зміною курсу валют.

Ц

1. Ціна капіталу (англ. *cost of capital* Ц.1, рос. *цена капитала*) – відношення суми, сплаченої за використання позикових фінансових ресурсів до загального обсягу цих ресурсів; виражають у відсотках.

2. Ціна попиту (англ. *demand price* Ц.2, рос. *цена спроса*) – ціна, за якою банки купують валюту.

3. Ціна пропозиції (англ. *offer price* Ц.3, рос. *цена предложения*) – ціна, за якою банки продають валюту.

Ч

1. **Член ренти** (англ. *annuity member* Ч.1, рос. *член ренты*) – величина окремого рентного платежу.

Список англійських термінів

Absolute rent – P.4	Cash transaction – K.1
Accrual rate – C.16	Certificate of deposit – Д.7
Accumulated value, amount – H.1	Collateral credit – Л.4
Accumulation factor – M.6	Compound interest – B.17
Accumulation, accretion – H.3	Constant-growth model – M.9
Actuarial evaluation – A.1	Consumer loan – C.4
Allocation of currency – K.2	Contingent annuity – A.14
Amortization of debt – A.3	Continuous annuity – A.7
Annual rent – P.14	Continuous compounding – Б.3, B.13
Annuities consolidation – K.12	Convertible currency – B.2
Annuities conversion – K.10	Convexity – O.9
Annuity – A.6	Cost of capital – Ц.1
Annuity due – A.12, P.9	Coupon – K.16
Annuity member – Ч.1	Coupon rate – K.18, C.15
Annuity period – П.4	Coupon yield – K.17
Anticipating method of charging interest – A.5	Cross rate – K.15
Approximate number of the loan days – П.13	Currency – B.1
Arbitration of exchange – B.3	Currency quotation – K.14
Bank – Б.1	Current profitability of bonds – П.11
Bank discounting – Д.15	Current value of cash flow – П.18
Banking credit – Б.2	Current value of the rent – П.16
Bank-rate – O.4	Debt conversation – K.9
Beta coefficient – Б.4	Decursive method – Д.5
Bill discounting – O.3	Deferred annuity – A.9, B.12
Bill of exchange (draft) – П.2	Deflation – Д.9
Bill – B.11	Demand price – Ц.2
Bond rate – K.19	Deport – Д.8
Bond rating – O.10	Deposit – Д.6
Bond – O.2	Devaluation – Д.2
Break-even load factor – K.3	Discharge of a debt – C.27
Business risk – П.5	Discount – Д.12
Capital line – Л.3	Discount factor – Д.13
Cash flow – Г.2, П.9	Discount-factor – Д.17
	Discount rate – C.12
	Discounting – Д.14

Discrete compounding – B.14
 Dividend – Д.10
 Effective rate – E.2, C.13
 English practice – A.4
 Equivalence equation – P.13
 Equivalent interest rate – E.1
 Equivalent rate – C.21
 Exact day interest – T.5
 Exact interest – T.6
 Exact interests – B.18
 Face value of a bond – H.7
 Face value of a stock – H.6
 Financial asset – Ф.1
 Financial leasing – Ф.3
 Financial leverage – Ф.2
 Financial risk – Ф.4
 Floating interest rate – C.9
 Forfeiting – Ф.6
 Forward currency transactions – П.7
 Forward points – Ф.5
 French practice – Ф.7
 Future value – M.1
 Future value annuity – H.2
 Future value annuity factor – K.5
 Future value of cashflow – M.2
 Gale – Д.18
 German practice – H.5
 Grant element – Г.1
 Gross premium – Б.5
 Gross rate – Б.6
 Hedge – X.1
 Hybrid annuity – P.11
 Immediate annuity – P.6
 Imputed rent – P.10
 Increase force – C.3
 Index – I.4
 Inequality of money principle – П.19
 Inflation premium – I.8
 Inflation – I.9
 Insurance – C.26
 Insurance liability (insurance cover-
 age) – C.22
 Insurant – C.25
 Insurer, assurer – C.24
 Interest divisor – B.21, Д.11
 Interest – B.22
 Interest number – B.20
 Interest rate – B.19
 Interest-paying period – П.3
 Internal rate of return, IRR – B.23
 Intrinsic value – B.5
 Investment efficiency factor – K.4
 Investment portfolio – П.8
 Investment project – I.1
 Investment rate – C.14
 Investment – I.2
 Investor – I.3
 Leasing – Л.1
 Liquidation value – B.7
 Liquidity – Л.2
 Loan repayment rate – C.18
 Margin – M.3
 Marginal cost of capital – M.4
 Mathematical discounting – Д.16
 Method of proportional parts – M.5
 Modified variability – M.10
 Mortality table – T.1
 Mortgage – I.10
 Multiple-growth model – M.7
 Net premium – H.4
 Net present value, NPV – B.9
 Net profit – П.15
 Net terminal value, NTV – B.10
 Nominal interest rate – C.8, H.8,
 Nominal rate – C.17
 Objects and subjects of insurance – O.1
 Offer price – Ц.3
 Operating lease – O.8
 Operating leverage – O.7
 Options bonds – П.1
 Ordinary annuity – A.11, P.8
 Ordinary interests – B.15
 Original cost – B.8
 Outright – A.15
 Overdraft – O.6
 Paper exchanges – Д.3
 Pay back period – T.3
 Payments consolidation – K.11

Permanent rent – P.7
 Perpetual annuity – A.8
 Placement rate bonds – C.20
 Positive interest rate – C.10
 Practice the calculation of simple interest – П.12
 Present value annuity factor – K.7
 Present value of cash flow – C.28
 Present value, PV – П.10
 Price index – I.7
 Principle of market equilibrium stock market – П.20
 Profitability index – I.6
 P-terms annuity – P.3
 Purchasing power index – I.5
 Put date – Д.1
 Rate – C.7
 Rate of exchange – Д.4, O.5
 Rate of return – H.9
 Real interest rate – C.11
 Real investment – P.1
 Reinvestment – P.2
 Repayment factor – K.6
 Report – P.12
 Residual value – B.6
 Return on assets – П.14
 Share price – K.20
 Short-term loan – K.13
 Simple interest – B.16
 Spot – C.5
 Spread – C.6
 Standard deviation – C.2
 Stock – A.2
 Swap – C.1
 Switching currency – K.8
 Term annuity – A.13, T.4
 Term bond – T.2
 Underwriting rate – C.23
 Value – B.4
 Variable annuity – A.10, P.5
 Yield to maturity – П.6
 Zero-coupon – H.10
 Zero-growth model – M.8

Список російських термінів

Актуарные расчеты – A.1
 Акция – A.2
 Амортизация долга – A.3
 Английская практика (точные проценты с точным числом дней ссуды) – A.4
 Аннуитет – A.6
 Аннуитет бессрочный – A.8
 Аннуитет непрерывный – A.7
 Аннуитет отсроченный – A.9
 Аннуитет переменный – A.10
 Аннуитет постнумерандо – A.11
 Аннуитет пренумерандо – A.12
 Аннуитет срочный – A.13
 Аннуитет условный – A.14
 Антисипативный (предварительный) метод начисления процентов – A.5
 Аутрайт – A.15
 Банк – B.1
 Банковский кредит – B.2
 Бета-коэффициент – B.4
 Брутто-ставка – B.5
 Брутто-ставка процента – B.6
 Будущая стоимость – M.1
 Будущая стоимость денежного потока – M.2
 Валюта – B.1
 Валюта свободно конвертируемая – B.2
 Валютный арбитраж – B.3
 Вексель – B.11
 Внутренняя норма доходности – B.23
 Выпуклость облигации – O.9
 Германская практика (обыкновенные проценты с приближенным числом дней ссуды) – H.5
 Годовая рента – P.14

Грант-элемент – Г.1
 Дата погашения (дата выкупа) облигации – Д.1
 Девальвация – Д.2
 Девизный курс – Д.4
 Девизы – Д.3
 Декурсивный метод – Д.5
 Денежный поток – Г.2
 Депозит – Д.6
 Депозитный сертификат – Д.7
 Депорт – Д.8
 Дефляция – Д.9
 Дивиденд – Д.10
 Дивизор – Д.11
 Дисконт – Д.12
 Дисконтирование – Д.14
 Дисконтирование банковское – Д.15
 Дисконтирование математическое – Д.16
 Дисконтный множитель – Д.13
 Дисконт-фактор – Д.17
 Дискретные ренты – Д.18
 Доходность финансового актива – П.14
 Инвестиционный проект – I.1
 Инвестиция – I.2
 Инвестор – I.3
 Индекс – I.4
 Индекс покупательной способности денег – I.5
 Индекс рентабельности – I.6
 Индекс цен – I.7
 Инфляционная премия – I.8
 Инфляция – I.9
 Ипотека – I.10
 Кассовая сделка – К.1
 Квота валюты – К.2
 Конверсия валюты – К.8
 Конверсия займа – К.9
 Конверсия рент – К.10
 Консолидация платежей – К.11
 Консолидация рент – К.12
 Котировка валюты – К.14
 Коэффициент безубыточности – К.3
 Коэффициент наращивания ренты – К.5
 Коэффициент погашения задолженности – К.6
 Коэффициент приведения ренты – К.7
 Коэффициент эффективности инвестиций – К.4
 Краткосрочные ссуды – К.13
 Кросс-курс – К.15
 Купон – К.16
 Купонная доходность – К.17
 Купонная процентная ставка – К.18
 Курс облигации – К.19
 Курсовая стоимость акции – К.20
 Лизинг – Л.1
 Ликвидность – Л.2
 Линия капитала – Л.3
 Ломбардный кредит – Л.4
 Маргинальная (предельная) стоимость капитала – М.4
 Маржа – М.3
 Метод линейной интерполяции – М.5
 Множитель наращивания – М.6
 Модель нулевого роста – М.8
 Модель переменного роста – М.7
 Модель постоянного роста – М.9
 Модифицированная изменчивость – М.10
 Наращение – Н.3
 Наращенная сумма – Н.1
 Наращенная сумма ренты – Н.2
 Непрерывные проценты – Б.3
 Нетто-ставка – Н.4
 Номинальная процентная ставка – Н.8
 Номинальная стоимость акции – Н.6
 Номинальная стоимость облигации – Н.7
 Норма прибыли – Н.9
 Нулевой купон – Н.10
 Облигация – О.2
 Обменный курс – О.5
 Объекты и предметы страхования – О.1
 Овердрафт – О.6
 Операционный левверидж (рычаг) – О.7
 Операционный лизинг – О.8
 Отложенная рента – В.12
 Оценка облигации – О.10
 Параметры облигации – П.1
 Переводной вексель – П.2
 Период начисления процентов – П.3

Период ренты – П.4
 Полная доходность инвестиций – П.6
 Портфель ценных бумаг – П.8
 Поток платежей – П.9
 Потребительский кредит – С.4
 Практика расчета простых процентов – П.12
 Предварительные (форвардные) валютные сделки – П.7
 Предпринимательский риск – П.5
 Приблизительное число дней ссуды – П.13
 Прибыль чистая – П.15
 Приведенная (современная) величина ренты – П.16
 Приведенная стоимость – П.17
 Приведенная стоимость денежного потока – П.18
 Принцип неравноценности денег – П.19
 Принцип рыночного равновесия фондового рынка – П.20
 Процент (процентные деньги) – В.22
 Процентная ставка – В.19
 Процентное число – В.20
 Процентный ключ (дивизор) – В.21
 Проценты дискретные — В.14
 Проценты непрерывные – В.13
 Проценты обыкновенные (коммерческие) – В.15
 Проценты простые – В.16
 Проценты сложные – В.17
 Проценты точные – В.18
 Реальные инвестиции – Р.1
 Реинвестирование – Р.2
 Рента р-срочная – Р.3
 Рента верная – Р.4
 Рента немедленная – Р.6
 Рента переменная – Р.5
 Рента постнумерандо (обычная рента) – Р.8
 Рента постоянная – Р.7
 Рента пренумерандо – Р.9
 Рента условная – Р.10
 Ренты смешанные – Р.11
 Репорт – Р.12
 Своп – С.1
 Сила роста – С.3
 Современная величина потока платежей – С.28
 Соимость внутренняя, или теоретическая – В.5
 Спот – С.5
 Спрэд – С.6
 Среднее квадратическое отклонение – С.2
 Срок облигации – Т.2
 Срок окупаемости инвестиций – Т.3
 Срок ренты – Т.4
 Срочная уплата – С.27
 Ставка – С.7
 Ставка дисконтирования – С.12
 Ставка инвестирования – С.14
 Ставка купонная – С.15
 Ставка наращения – С.16
 Ставка номинальная – С.17
 Ставка погашения долга – С.18
 Ставка помещения облигации – С.20
 Ставка процентная номинальная – С.8
 Ставка процентная плавающая – С.9
 Ставка процентная положительная – С.10
 Ставка процентная реальная – С.11
 Ставка сравнения – С.19
 Ставка эффективная – С.13
 Ставки эквивалентные – С.21
 Стоимость – В.4
 Стоимость ликвидационная – В.7
 Стоимость остаточная – В.6
 Стоимость первоначальная – В.8
 Стоимость чистая приведенная – В.9
 Стоимость чистая терминальная – В.10
 Страхование – С.26
 Страхователь – С.25
 Страховая ответственность (страховое покрытие) – С.22
 Страховой тариф – С.23
 Страховщик – С.24
 Таблица смертности – Т.1

Текущая прибыльность облигации — П.11	Форвардные очки — Ф.5
Текущая стоимость — П.10	Форфейтинг — Ф.6
Точное число дней ссуды — Т.5	Французская практика — Ф.7
Точный процент — Т.6	Хеджирование — Х.1
Уравнение эквивалентности — Р.13	Цена капитала — Ц.1
Учет векселя — О.3	Цена предложения — Ц.3
Учетная ставка — О.4	Цена спроса — Ц.2
Финансовый актив — Ф.1	Член ренты — Ч.1
Финансовый леведредж (рычаг) — Ф.2	Эквивалентная процентная ставка — Е.1
Финансовый лизинг — Ф.3	Эффективная процентная ставка — Е.2
Финансовый риск — Ф.4	

Рекомендована література

Основна

1. Башарин Г. П. Начала финансовой математики / Г. П. Башарин. — Москва : ИНФРА-М, 1998. — 160 с.
2. Бочаров П. П. Финансовая математика : учебник / П. П. Бочаров, Ю. Ф. Касимов. — Москва : ИНФРА-М, 2002. — 624 с.
3. Долінський Л. Б. Фінансові обчислення та аналіз цінних паперів : навч. посіб. / Л. Б. Долінський. — Київ : Майстер-Клас, 2005. — 192 с.
4. Ковалев В. В. Курс финансовых вычислений / В. В. Ковалев, В. А. Уланов. — Москва : Финансы и статистика, 2001. — 328 с.
5. Малыхин В. И. Финансовая математика : учеб. пособ. для вузов / В. И. Малыхин. — Москва : ЮНИТИ-ДАНА, 2000. — 247 с.
6. Медведев Г. А. Начальный курс финансовой математики : учеб. пособ. / Г. А. Медведев. — Москва : ИНФРА-М, 2000. — 267 с.
7. Мелкумов Я. С. Финансовые вычисления. Теория и практика : учеб. пособ. / Я. С. Мелкумов. — Москва : ИНФРА-М, 2007. — 408 с.
8. Фомин Г. П. Финансовая математика: 300 примеров и задач : учеб. пособ. / Г. П. Фомин. — Москва : Гном-Пресс, 2000. — 120 с.
9. Четыркин Е. М. Финансовая математика : учебник / Е. М. Четыркин. — Москва : Дело, 2004. — 400 с.
10. Baxter M. W. Financial calculus : an introduction to derivative pricing / M. W. Baxter, A. J. O. Rennie. — Cambridge ; New York : Cambridge University Press, 1996. — 244 p.

Додаткова

11. Бакаєв Л. О. Кількісні методи в управлінні інвестиціями : навч. посіб. / Л. О. Бакаєв. – Київ : КНЕУ, 2000. – 151 с.
12. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент : учебный курс / И. А. Бланк. – Киев : Эльга-Н, Ника-Центр, 2001. – 448 с.
13. Вітлінський В. В. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / В. В. Вітлінський, П. І. Верченко. – Київ : КНЕУ, 2000. – 292 с.
14. Кочович Е. Финансовая математика : Теория и практика финансово-банковских расчетов / Е. Кочович ; пер. с серб. – Москва : Финансы и статистика, 1994. – 268 с.
15. Лукасевич И. Я. Анализ финансовых операций. Методы, модели, техника вычислений / И. Я. Лукасевич. – Москва : Финансы, ЮНИТИ, 1998. – 400 с.
16. Беннинг Ш. Финансовое моделирование с использованием Excel / Ш. Беннинг. – Москва : ООО «И.Д. Вильямс», 2007. – 592 с.

Інформаційні ресурси

17. Віртуальна бібліотека книг з фінансової математики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.allmath.ru/finance.htm>.
18. Финансовая математика [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.finmath.ru>.
19. Финансовая математика [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://matekonomika.narod.ru/data/5.htm>.
20. Финансовая математика. Формулы расчетов доходности финансовых, инвестиционных и торговых операций [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.finances-analysis.ru/financial-maths>.

Методичне забезпечення

21. Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни "Фінансова математика" для студентів напряму підготовки 6.030502 "Економічна кібернетика" денної форми навчання / уклад. О. В. Панасенко, С. В. Прокопович. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 98 с.

22. Панасенко О. В. Тестові завдання з навчальної дисципліни "Фінансова математика" [Електронний ресурс] / О. В. Панасенко, С. В. Прокопович. – Режим доступу : [http://elearn-hneu.info/courses /FINANSOVAYA MATEMATIK](http://elearn-hneu.info/courses/FINANSOVAYA_MATEMATIK).

23. Прокопович С. В. Фінансова математика [Електронний ресурс] : опорний конспект / С. В. Прокопович, О. В. Панасенко. – Режим доступу : <http://elearn-hneu.info/courses/FINANSOVAYAMATEMATIK>.

24. Робоча програма навчальної дисципліни "Фінансова математика" для студентів напряму підготовки 6.030502 "Економічна кібернетика" денної форми навчання / уклад. С. В. Прокопович, О. В. Панасенко. – Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 50 с.

25. Роздавальний матеріал з навчальної дисципліни "Фінансова математика" для студентів напряму підготовки "Економічна кібернетика" денної форми навчання / уклад. О. В. Панасенко. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. – 16 с.

Зміст

Вступ.....	3
Глосарій.....	3
Список англійських термінів	27
Список російських термінів.....	29
Рекомендована література.....	32
Основна	32
Додаткова	33
Інформаційні ресурси	33
Методичне забезпечення	33

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Глосарій термінів
з навчальної дисципліни
"ФІНАНСОВА МАТЕМАТИКА"
для студентів напряму підготовки
6.030502 "Економічна кібернетика"
денної форми навчання**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Панасенко** Оксана Володимирівна
Прокопович Світлана Валеріївна

Відповідальний за видання *Т. С. Клебанова*

Редактор *О. Г. Доценко*

Коректор *О. Г. Доценко*

План 2016 р. Поз. № 145 ЕВ. Обсяг 36 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

---

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*